

ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 79 ОТ 13 АПРИЛ 2016 Г. ЗА ОСИГУРЯВАНЕ ЗА БЕЗВЪЗМЕЗДНО ПОЛЗВАНЕ НА ПОЗНАВАТЕЛНИ КНИЖКИ, УЧЕБНИЦИ И УЧЕБНИ КОМПЛЕКТИ

В сила от 19.04.2016 г.

Обн. ДВ. бр.31 от 19 април 2016 г., изм. и доп. ДВ. бр.32 от 13 април 2018 г., изм. ДВ. бр.34 от 23 април 2019 г., изм. ДВ. бр.50 от 15 юни 2021 г., изм. и доп. ДВ. бр.39 от 27 май 2022 г., изм. и доп. ДВ. бр.107 от 29 декември 2023 г.

МИНИСТЕРСКИЯТ СЪВЕТ
ПОСТАНОВИ:

Чл. 1. (1) Осигуряват се за безвъзмездно ползване:

1. (изм. - ДВ, бр. 50 от 2021 г., в сила от 15.06.2021 г., доп. - ДВ, бр. 39 от 2022 г.) познавателни книжки по всички образователни направления - за всяко дете, записано в първа, във втора, в трета и в четвърта възрастова група в детска градина или в училище за осъществяване на предучилищно образование;

2. (доп. - ДВ, бр. 107 от 2023 г.) по един учебник или учебен комплект по всеки общообразователен учебен предмет - за всеки ученик от I до IV клас и от VIII до XII клас;

3. по един учебник по всеки общообразователен учебен предмет - за всеки ученик от V до VII клас;

4. (нова - ДВ, бр. 107 от 2023 г.) по един учебен комплект по учебния предмет майчин език - за всеки ученик от I до XII клас, изучаващ учебния предмет майчин език;

5. (нова - ДВ, бр. 107 от 2023 г.) по един учебник по учебния предмет религия - за всеки ученик от I до XII клас, изучаващ учебния предмет религия;

6. (нова - ДВ, бр. 107 от 2023 г.) по един учебник по учебния предмет хореография - за всеки ученик от I до XII клас, изучаващ учебния предмет хореография;

7. (предишна т. 4 - ДВ, бр. 107 от 2023 г.) по един учебник или учебен комплект по всеки общообразователен учебен предмет, отпечатани на брайлов шрифт - за всеки ученик с нарушено зрение от I до XII клас;

8. (предишна т. 5 - ДВ, бр. 107 от 2023 г.) по един учебник или учебен комплект по всеки специален учебен предмет - за всеки ученик със сензорни увреждания от I до XII клас.

(2) Осигуряват се за безвъзмездно ползване за обучението по български език на децата и учениците в Европейските училища:

1. (изм. - ДВ, бр. 50 от 2021 г., в сила от 15.06.2021 г., доп. - ДВ, бр. 39 от 2022 г.) познавателни книжки по Образователно направление "Български език и литература" - за всяко дете в първа, във втора, в трета и в четвърта възрастова група;

2. по един учебен комплект по учебния предмет Български език и литература - за всеки ученик от I до IV клас;

3. (изм. - ДВ, бр. 107 от 2023 г.) по учебния предмет Български език и литература - учебник по български език и учебник по литература - за всеки ученик от V до XII клас.

(3) (В сила от 01.08.2016 г.) Правото по ал. 1 се ползва от децата и учениците в държавните, общинските и частните детски градини и училища с изключение на децата, които се обучават в самостоятелна организация по чл. 67 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО), и учениците в самостоятелна форма на обучение по чл. 112, ал. 1, т. 2 ЗПУО.

Чл. 1а. (Нов - ДВ, бр. 32 от 2018 г., в сила от 13.04.2018 г., изм. - ДВ, бр. 107 от 2023 г.) Осигурява се за безвъзмездно ползване електронно четим учебник на съответните учебници - печатни издания по чл. 1, ал. 1, т. 2 - 6 и 8 - за учениците от I до XII клас.

Чл. 2. (1) Закупените и предоставени познавателни книжки, учебници и учебни помагала - част от учебния комплект по чл. 1, се използват от децата и учениците в детските градини или училищата със следната продължителност на ползване:

1. за познавателните книжки - една учебна година;
2. за учебните помагала - една учебна година;
3. за учебниците за I клас - една учебна година;
4. (изм. - ДВ, бр. 107 от 2023 г.) за учебниците за II - XII клас - три учебни години;

5. (доп. - ДВ, бр. 107 от 2023 г.) за учебниците по специалните учебни предмети и по учебните предмети майчин език, религия и хореография - три учебни години;

6. (доп. - ДВ, бр. 107 от 2023 г.) за учебниците и учебните помагала за I клас, отпечатани на брайлов шрифт - една учебна година;

7. за учебниците и учебните помагала за II - XII клас, отпечатани на брайлов шрифт - три учебни години.

(2) След приключване на учебните занятия за съответната учебна година учениците връщат учебниците, за които е определен срок за ползване, по-дълъг от една учебна година, в училището, от което са ги получили.

(3) Учениците са длъжни да полагат грижи за съхраняване на учебниците по ал. 2.

(4) Когато ученикът не върне учебник по ал. 2 или при връщането му се установи, че поради неполагане на грижи от страна на ученика учебникът е негоден за следваща употреба, родителите (настойниците) на ученика възстановяват учебника или неговата стойност в училището, от което е получен.

Чл. 3. (1) Определят се следните нормативи на средствата за закупуване на познавателните книжки, учебниците и учебните помагала, които са част от учебния комплект по чл. 1, ал. 1, т. 1 и 2:

1. (изм. - ДВ, бр. 50 от 2021 г., в сила от 15.06.2021 г., доп. - ДВ, бр. 39 от 2022 г.) за едно дете в първа, във втора, в трета и в четвърта възрастова група - 31 лв.;
2. за ученик в I клас - 56 лв.;

3. за ученик във II клас - 81 лв., в т.ч. 27 лв. за учебни помагала;

4. (изм. - ДВ, бр. 34 от 2019 г., в сила от 23.04.2019 г.) за ученик в III клас - 95 лв., в т.ч. 36 лв. за учебни помагала;

5. (изм. - ДВ, бр. 34 от 2019 г., в сила от 23.04.2019 г.) за ученик в IV клас - 103 лв., в т.ч. 39 лв. за учебни помагала;

6. (нова - ДВ, бр. 107 от 2023 г.) за ученик в VIII клас - 300 лв., в т.ч. 60 лв. за учебни помагала;

7. (нова - ДВ, бр. 107 от 2023 г.) за ученик в IX клас - 300 лв., в т.ч. 40 лв. за учебни помагала;

8. (нова - ДВ, бр. 107 от 2023 г.) за ученик в X клас - 300 лв., в т.ч. 40 лв. за учебни помагала;

9. (нова - ДВ, бр. 107 от 2023 г.) за ученик в XI клас - 150 лв., в т.ч. 20 лв. за учебни помагала;

10. (нова - ДВ, бр. 107 от 2023 г.) за ученик в XII клас - 150 лв., в т.ч. 20 лв. за учебни помагала.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 32 от 2018 г., в сила от 13.04.2018 г.) Определят се следните нормативи на средствата за закупуване на учебниците по чл. 1, ал. 1, т. 3:

1. (изм. - ДВ, бр. 39 от 2022 г. (*)) за ученик в V клас - 144 лв.;

2. (изм. - ДВ, бр. 39 от 2022 г. (*)) за ученик в VI клас - 152 лв.;

3. (изм. - ДВ, бр. 39 от 2022 г. (*)) за ученик в VII клас - 162 лв.

(3) (Нова - ДВ, бр. 107 от 2023 г.) Нормативът на средствата за закупуване на учебниците и учебните помагала, които са част от учебния комплект, по чл. 1, ал. 1, т. 4 - за ученик от I до XII клас е в размер на 15 лв., в т.ч. 4 лв. за учебни помагала.

(4) (Нова - ДВ, бр. 107 от 2023 г.) Нормативът на средствата за закупуване на учебниците по чл. 1, ал. 1, т. 5 и 6 за ученик от I до XII клас е в размер на 12 лв.

(5) (Предишна ал. 3, изм. - ДВ, бр. 107 от 2023 г.) Определят се следните нормативи на средствата за закупуване на учебниците и учебните помагала, които са част от учебния комплект по чл. 1, ал. 1, т. 8:

1. за ученик в I - IV клас - 36 лв., в т.ч. 15 лв. за учебни помагала;

2. за ученик в V - VIII клас - 31 лв.;

3. за ученик в IX - XII клас - 27 лв.

Чл. 3а. (Нов - ДВ, бр. 32 от 2018 г., в сила от 13.04.2018 г.) Определят се следните нормативи на допълнителни средства при осигуряване на достъп до електронно четим учебник по чл. 1а:

1. 3 на сто върху съответните нормативи по чл. 3 за I клас - за една учебна година;

2. (изм. - ДВ, бр. 107 от 2023 г.) 8 на сто върху съответните нормативи по чл. 3 за II - XII клас - за три учебни години.

Чл. 4. (1) Средствата за закупуване на познавателните книжки, учебниците и учебните комплекти за държавните и общинските детски градини и училища се осигуряват от бюджета на

Министерството на образованието и науката за съответната година и се предоставят по бюджетите на първостепенните разпоредители с бюджет, финансиращи съответните детски градини и училища.

(2) Средствата за закупуване на познавателните книжки, учебниците и учебните комплекти за частните детски градини и училища и за Европейските училища се осигуряват от бюджета на Министерството на образованието и науката.

(3) По решение на първостепенния разпоредител с бюджет средствата за закупуване на познавателните книжки, учебниците и учебните комплекти може да се предоставят на училищата и детските градини.

(4) Средствата за адаптиране и отпечатване на брайлов шрифт на учебниците и учебните комплекти за учениците с нарушено зрение се определят за всяка учебна година от министъра на образованието и науката.

(5) Средствата по ал. 4 се определят въз основа на мотивирано предложение от директора на училище за ученици с нарушено зрение до министъра на образованието и науката.

Чл. 5. (1) Средствата за закупуване на познавателните книжки, учебниците и учебните комплекти, както и за отпечатването на брайлов шрифт се предоставят в зависимост от срока на ползване по чл. 2.

(2) При изчисляване на средствата по ал. 1 нормативите на средствата за закупуване на познавателните книжки, учебниците и учебните помагала се актуализират с отчетената средногодишна инфлация за предходната година съгласно информация от Националния статистически институт. За всяка следваща година актуализацията се извършва с отчетената инфлация и актуализираните нормативи за предходната година.

(3) Първостепенните разпоредители с бюджет могат да предоставят и допълнителни средства за закупуването на познавателни книжки, учебници и учебни комплекти в рамките на бюджетите си.

Чл. 6. Познавателните книжки, учебниците и учебните комплекти по чл. 1, ал. 1 и 2 се закупуват от първостепенните разпоредители или в случаите по чл. 4, ал. 3 - от детските градини и училищата, при спазване на Закона за обществените поръчки.

Чл. 7. (1) Средства за закупуване на допълнителни учебници се осигуряват по реда на чл. 4 в случай на увеличаване броя на учениците.

(2) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 32 от 2018 г., в сила от 13.04.2018 г.) Допълнителните средства по ал. 1 за общинските училища се изчисляват въз основа на увеличения брой ученици в съответната община спрямо предходната учебна година съгласно Националната електронна информационна система за предучилищното и училищното образование към февруари на съответната година и с определените в чл. 3 и 3а нормативи.

(3) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 32 от 2018 г., в сила от 13.04.2018 г.) Допълнителните средства по ал. 1 за държавните, за частните и за Европейските училища се изчисляват въз основа на увеличения брой ученици в съответното училище спрямо предходната учебна година съгласно Националната електронна информационна система за предучилищното и училищното образование към февруари на съответната година и с определените в чл. 3 и 3а нормативи.

Чл. 8. (Изм. - ДВ, бр. 107 от 2023 г.) Количеството на всяка доставка на познавателни книжки, на учебници и на учебни комплекти по чл. 1, ал. 1, т. 1 - 6, 8 и ал. 2 се определя съгласно заявки, направени от:

1. държавните детски градини и училища до съответния първостепенен разпоредител с бюджети;
2. частните детски градини и училища до Министерството на образованието и науката;
3. общинските детски градини и училища до съответната община;
4. учителите, които преподават български език и литература в Европейските училища, съгласувано със съответния национален инспектор за основното или за средното образование, до Министерството на образованието и науката.

Чл. 9. (1) Министърът на образованието и науката със заповед ежегодно утвърждава образец на заявките по чл. 8 и график на дейностите за осигуряване на познавателни книжки, учебници и учебни комплекти за безвъзмездно ползване от децата и учениците.

(2) С графика по ал. 1 се определят сроковете за:

1. изготвяне на заявките по чл. 8;
2. сключването на договорите за доставка на познавателните книжки, на учебниците и на учебните комплекти;
3. доставката на познавателните книжки, на учебниците и на учебните комплекти до детските градини и училищата;
4. представянето на информацията по ал. 3 и 4.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2018 г., в сила от 13.04.2018 г.) Общините представят в съответното регионално управление на образованието информация за спазването на сроковете, определени в заповедта на министъра на образованието и науката.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2018 г., в сила от 13.04.2018 г.) Регионалните управления на образованието представят в Министерството на образованието и науката обобщената информация от общините за съответната област.

Чл. 10. (1) (Изм. - ДВ, бр. 107 от 2023 г.) Реализираните икономии при закупуването на познавателните книжки, учебниците и учебните комплекти и възстановените средства по реда на чл. 2, ал. 4 може да се използват само за закупуване на учебници извън предоставените по чл. 1, както и на учебни помагала за училищната библиотека.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 107 от 2023 г.) Учебниците по ал. 1 може да се предоставят за ползване до края на учебните занятия на ученици

от VIII - XII клас, чийто месечен доход на член от семейството е под установената за страната минимална работна заплата, при условия и по ред, определени с правилника на училището.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 107 от 2023 г.) Закупените по ал. 1 печатни издания може да се предоставят за ползване от учителите.

Чл. 11. (1) (Изм. - ДВ, бр. 107 от 2023 г.) Директорът на училището създава необходимата организация за опазване и възстановяване на учебниците, предоставени за безвъзмездно ползване със срок над една учебна година, както и за опазване и възстановяване на печатните издания, предоставени за използване съгласно чл. 10, ал. 2 и 3.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 39 от 2022 г.) Регионалните управления на образованието упражняват контрол върху директорите на училищата за дейността им по ал. 1.

Допълнителни разпоредби

§ 1. По смисъла на Постановлението:

1. (предишен текст на § 1 - ДВ, бр. 32 от 2018 г., в сила от 13.04.2018 г.) "Европейските училища" са посочените в Приложение I на Конвенцията за определяне на Устава на Европейските училища (ДВ, бр. 58 от 2008 г.).

2. (нова - ДВ, бр. 32 от 2018 г., в сила от 13.04.2018 г.) "Електронно четим учебник" е електронен продукт, чието съдържание е напълно идентично със съдържанието на одобрения учебник, създаден като печатно издание.

Преходни и Заключителни разпоредби

§ 2. (1) Учебниците, които към влизането в сила на това постановление са предоставени за безвъзмездно ползване по реда на отмененото Постановление № 104 на Министерския съвет от 2003 г. за приемане на Наредба за учебниците и учебните помагала (обн., ДВ, бр. 46 от 2003 г.; изм. и доп., бр. 76 от 2004 г., бр. 34 от 2005 г.; попр., бр. 37 от 2005 г.; изм. и доп, бр. 51 от 2005 г., бр. 14 и 89 от 2006 г., бр. 14 от 2008 г., бр. 5 от 2009 г., бр. 85 от 2010 г. и бр. 24 и 62 от 2013 г.), продължават да се ползват до предоставяне за безвъзмездно ползване на нови учебници, одобрени при условията и по реда на Закона за предучилищното и училищното образование, като се удължава срокът на ползване на следните учебници:

1. за II клас по Български език, по съответния чужд език, по Математика, по Домашен бит и техника - до учебната 2016/2017 година включително;

2. за III клас и за VII клас - до учебната 2017/2018 година включително;

3. за IV клас - до учебната 2018/2019 година включително.

(2) Осигуряват се средства за закупуване на допълнителни учебници по ал. 1, т. 1 - 3 в размер 20 на сто от средствата, предоставени за първата година на ползване:

1. през 2016 г. - за учебниците за II клас по Български език, по съответния чужд език, по Математика, по Домашен бит и техника;
2. през 2017 г. - за учебниците за III клас и за VII клас;
3. през 2018 г. - за учебниците за IV клас.

(3) Допълнителни учебници по ал. 2 се закупуват от първостепенните разпоредители или от училищата при възникнала необходимост в случай на увеличаване на броя на учениците и/или изхабяване на учебниците.

(4) Учебните помагала за II - IV клас, които са одобрени в единна система с учебниците по ал. 1, се предоставят за безвъзмездно ползване за всяка учебна година до изтичане на срока на ползване на учебниците.

(5) Учебните помагала, одобрени по реда на Наредба № 5 от 2003 г. за оценяване и одобряване на учебници и учебни помагала (обн., ДВ, бр. 49 от 2003 г.; изм. и доп., бр. 72 от 2003 г., бр. 46 от 2004 г., бр. 1 и 49 от 2006 г., бр. 33 от 2007 г., бр. 79 от 2008 г., бр. 17 от 2009 г. и бр. 51 от 2014 г.), за децата от задължителна предучилищна възраст се предоставят за безвъзмездно ползване за всяка учебна година до одобряването на познавателни книжки при условията и по реда на Наредба № 6 от 2015 г. за познавателните книжки, учебниците и учебните комплекти (ДВ, бр. 94 от 2015 г.).

§ 3. Отменя се Постановление № 104 на Министерския съвет от 2003 г. за приемане на Наредба за учебниците и учебните помагала (обн., ДВ, бр. 46 от 2003 г.; изм. и доп., бр. 76 от 2004 г., бр. 34 от 2005 г.; попр., бр. 37 от 2005 г.; изм. и доп., бр. 51 от 2005 г., бр. 14 и 89 от 2006 г., бр. 14 от 2008 г., бр. 5 от 2009 г., бр. 85 от 2010 г. и бр. 24 и 62 от 2013 г.).

§ 4. Постановлението се приема на основание чл. 164, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование.

§ 5. Постановлението влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник" с изключение на чл. 1, ал. 3, който влиза в сила от 1 август 2016 г.

**Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 48 ОТ 5 АПРИЛ 2018 Г. ЗА
ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 79 НА
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ОТ 2016 Г. ЗА ОСИГУРЯВАНЕ ЗА
БЕЗВЪЗМЕЗДНО ПОЛЗВАНЕ НА ПОЗНАВАТЕЛНИ КНИЖКИ,
УЧЕБНИЦИ И УЧЕБНИ КОМПЛЕКТИ**

(ОБН. - ДВ, БР. 32 ОТ 2018 Г., В СИЛА ОТ 13.04.2018 Г.)

§ 7. (1) За учебната 2017/2018 година допълнителните средства по чл. 3а се предоставят, както следва:

1. за I клас - 1,5 на сто от норматива по чл. 3, ал. 1, т. 2;
2. за II - VII клас - 1,33 на сто от норматива по чл. 3, ал. 1, т. 3 - 5 и ал. 2;
3. за I - II клас - 1,33 на сто от норматива по чл. 3, ал. 3, т. 1.

(2) Средствата по ал. 1 се предоставят считано от датата на влизане в сила на постановлението.

§ 8. Постановлението влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

Заключителни разпоредби
КЪМ ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 85 ОТ 19 АПРИЛ 2019 Г. ЗА
ИЗМЕНЕНИЕ НА ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 79 НА МИНИСТЕРСКИЯ
СЪВЕТ ОТ 2016 Г. ЗА ОСИГУРЯВАНЕ ЗА БЕЗВЪЗМЕЗДНО
ПОЛЗВАНЕ НА ПОЗНАВАТЕЛНИ КНИЖКИ, УЧЕБНИЦИ И УЧЕБНИ
КОМПЛЕКТИ

(ОБН. - ДВ, БР. 34 ОТ 2019 Г., В СИЛА ОТ 23.04.2019 Г.)

§ 2. Постановлението влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

Заключителни разпоредби
КЪМ ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 196 ОТ 11 ЮНИ 2021 Г. ЗА
ИЗМЕНЕНИЕ НА ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 79 НА МИНИСТЕРСКИЯ
СЪВЕТ ОТ 2016 Г. ЗА ОСИГУРЯВАНЕ ЗА БЕЗВЪЗМЕЗДНО
ПОЛЗВАНЕ НА ПОЗНАВАТЕЛНИ КНИЖКИ, УЧЕБНИЦИ И УЧЕБНИ
КОМПЛЕКТИ

(ОБН. - ДВ, БР. 50 ОТ 2021 Г., В СИЛА ОТ 15.06.2021 Г.)

§ 3. Постановлението влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

Заключителни разпоредби
КЪМ ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 90 ОТ 20 МАЙ 2022 Г. ЗА ИЗМЕНЕНИЕ
И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 79 НА
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ОТ 2016 Г. ЗА ОСИГУРЯВАНЕ ЗА
БЕЗВЪЗМЕЗДНО ПОЛЗВАНЕ НА ПОЗНАВАТЕЛНИ КНИЖКИ,
УЧЕБНИЦИ И УЧЕБНИ КОМПЛЕКТИ

(ОБН. - ДВ, БР. 39 ОТ 2022 Г.)

§ 4. Безвъзмездното ползване на познавателните книжки за децата от първа възрастова група се осигурява от учебната 2022/2023 година.

§ 5. (1) Средствата за закупуване на познавателни книжки за едно дете в първа възрастова група се осигуряват от учебната 2022/2023 година.

(2) Параграф 2, т. 2 относно чл. 3, ал. 2 се прилага за осигуряване на средствата за закупуване на учебниците по чл. 1, ал. 1, т. 3, както следва:

1. за V и VI клас - от учебната 2022/2023 година;
2. за VII клас - от учебната 2023/2024 година.

(3) Средствата за закупуване на учебниците по чл. 1, ал. 1, т. 3 от Постановление № 79 на Министерския съвет от 2016 г. за VII клас за учебната 2022/2023 година се определят съгласно нормативите по чл. 3, ал. 2, т. 3 от Постановление № 79 на Министерския съвет от 2016 г., действащи преди влизането в сила на това постановление.

Заключителни разпоредби
КЪМ ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 346 ОТ 21 ДЕКЕМВРИ 2023 Г. ЗА
ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 79 НА
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ОТ 2016 Г. ЗА ОСИГУРЯВАНЕ ЗА
БЕЗВЪЗМЕЗДНО ПОЛЗВАНЕ НА ПОЗНАВАТЕЛНИ КНИЖКИ,
УЧЕБНИЦИ И УЧЕБНИ КОМПЛЕКТИ

(ОБН. - ДВ, БР. 107 ОТ 2023 Г.)

§ 9. Учебниците и учебните комплекти за учениците от VIII до XII клас по общообразователните учебни предмети, както и учебниците и учебните комплекти за учениците от I до XII клас по учебния предмет майчин език, по учебния предмет религия и по учебния предмет хореография и достъпът до тези електронно четими учебници започват да се осигуряват за безвъзмездно ползване от учебната 2024 - 2025 година.